

інфекції (при роботі з великою рогатою худобою – бруцельоз, лептоспіроз, Ку-лихоманку, токсоплазмоз, сибірку, геморагічну лихоманку, віспу корів).

При недодержанні правил особистої гігієни у тваринників можливі глистові інвазії: аскарідоз, трихінельоз та ін. На підприємствах птахівництва є небезпека інфікування орнітозом, туберкульозом, токсоплазмозом.

Однією з причин, що здійснює несприятливий вплив на організм працюючих, є незадовільний мікроклімат, що може бути обумовлений високими чи низькими температурами повітря, наявністю протягів у виробничих приміщеннях. У зв'язку з цим одно з перших місць в структурі захворюваності тваринників посідають простудні захворювання.

Профілактичні заходи проти збудників зоотропозних інфекцій та інвазій зводяться насамперед до якісного ветеринарного нагляду, своєчасній ветеринарно-санітарній обробці тварин, суворій ізоляції хворих, дезінфекції приміщень та гною, а також додержання обслуговуючим персоналом заходів особистої профілактики.

Для створення санітарно-гігієнічних умов і полегшення праці тваринників необхідно здійснення наступних заходів:

- механізація приготування і роздачі кормів, напування тварин, доїння корів, стрижки овець, прибирання гною та інші роботи на тваринницьких фермах;
- забезпечення ефективної роботи каналізаційної та вентиляційної систем;
- виділення приміщення для обслуговуючого персоналу тваринницької бригади, обладнання його шафами для зберігання особистого одягу та взуття, умивальником, милом, дезінфікуючими розчинами, рушником, теплою водою, укомплектованою аптечкою для надання першої долікарняної допомоги, а також забезпечення кожного працівника тваринництва спеціальним та санітарним одягом, взуттям та захисними засобами згідно діючих норм;
- забезпечення умов для прийняття душу та прання спецодягу [2].

Для збереження здоров'я та підвищення продуктивності праці тваринників велике значення має додержання правил особистої гігієни, що включає систематичну перевірку стану здоров'я працюючих (попередні та періодичні медичні огляди), гімнастичні вправи, закаливання організму, догляд за шкірою, руками, спецодягом, попередження травматизму, профілактичні заходи при обслуговуванні тварин, хворих на антропозоонози, а також при поводженні з продуктами та трупами хворих тварин.

Перелік використаної літератури:

1. Бардов В. Г.. Загальна гігієна та екологія людини [навчальний посібник] / В. Г. Бардов. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 216с.
2. Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві. Затверджено Мін. праці та соц. політики України 11.08.2000р. № 202.

РОЗВИТОК ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

*Омельченко Наталія Сергіївна
м. Полтава*

Ключові слова: охорона праці, шкідливий вплив, організм людини, технологічні процеси, праця, здоров'я, суспільство, правила безпеки, профілактичні заходи, галузь.

Цілком виправданим і зрозумілим є те, що вивченню питань, які стосуються охорони праці, приділяється велика та ґрунтовна увага. Вчені провідних галузей, таких як інженери, лікарі, психологи, вивчають проблематику створення безпечних та не шкідливих умов праці. Адже тільки за таких умов людина здатна високопродуктивно працювати в сучасному суспільстві.

При розгляді розвитку охорони праці можна виявити, що на початку минулого століття пожежна безпека, виробничо-санітарна і технічна безпеки досягалися порівняно простими технічними засобами і заходами. У виробництві використовувалася сировина з відомими пожежонебезпечними та токсичними властивостями, будівлі за розмірами були не масштабними, тому і машини, приладдя та технічне забезпечення було не складної конструкції.

Але вже у другій половині ХХ ст. все докорінно змінюється. Змінилися продуктивні сили, розширилося виробництво, виникають нові галузі промисловості. Людина освоїла нові

можливостями та вміння.

У нашому сучасному середовищі широко використовується такі продукти переробки як нафта й газ, які є основними енергетичними джерелами, техно-логічні процеси яких мають підвищені параметрами тиску, високі та низькі температури, що призводять до появи критичних рівнів впливу шкідливих і небезпечних виробничих чинників, загостривши тим самим проблему захисту від них. Енергетична потужність машин, висока швидкість їх робочих органів та миттєве сприймання інформації висувають підвищені вимоги до емоційних, психічних, розумових та енергетичних можливостей організму людини.

На початковому етапі розвитку охорони праці захист організму працюючої людини вирішувався на стадії виробництва. Виникла нагальна необхідність у глибокому вивченні біологічної, фізичної і хімічної сутності впливу шкідливих і небезпечних чинників, у прогнозуванні їх виникнення, щоб завчасно на підставі фундаментальних, технічних і медичних наук впроваджувати заходи захисту від них на стадії проектування, конструювання й виробничої експлуатації. Нині проблеми охорони праці вирішуються на національному рівні в масштабах держави. Основна увага приділяється усуненню шкідливого впливу технологічних процесів на організм людини шляхом оздоровлення умов праці на виробництві.

Велике значення в процесі створення безпечних і здорових умов праці має законодавче регулювання питань охорони праці. Охорону праці і здоров'я громадян віднесено до пріоритетних напрямків соціальної політики України. На сьогодні основними законами та підзаконними актами, які регулюють правові відносини у сфері охорони праці в умовах виробництва і загалом в суспільстві, є:

- Конституція України;
- Кодекс законів про працю (КЗпП);

Закони:

- «Про охорону праці»;
- «Про охорону здоров'я»;
- «Про пожежну безпеку»;
- «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист»;
- «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»;
- «Про дорожній рух»;
- «Про загальнообов'язкове соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням».

Не зважаючи на таке широке нормативно-правове забезпечення, стан охорони праці в Україні залишається незадовільним на протязі багатьох років. Щорічно майже 17 000 осіб стають інвалідами внаслідок травм і профзахворювань. Чисельність пенсіонерів по трудовому каліцтву торік перевищила 150 000, а пенсіонерів у зв'язку з втратою годувальника внаслідок нещасного випадку – 50 000 осіб. Загальна сума витрат на фінансування пільгових професійних пенсій і пенсій по трудовому каліцтву, відшкодування шкоди потерпілим на виробництві та інших витрат, пов'язаня з цим, сьогодні становить від 10-15 відсотків фонду оплати праці в промисловості, а в окремих галузях і регіонах – від 15-30 відсотків. Особливо гостро ці проблеми відчуваються на підприємствах галузей з високим рівнем професійного ризику.

Занепокоєння викликає стан охорони праці на не державних підприємствах, яких все більшає. Тому що порушення правил безпеки носить масових характер, є можливість приховувати нещасні випадки, роботодавці, користуючись своїм становищем, збільшують робочий день, та керують відведеним часом на відпочинок, ухиляються від виконання обов'язків після нещасного випадку.

Основними напрямками роботи з охорони праці є не здійснення профілактичних заходів, а надання різних компенсацій та пільг. У значній мірі це пов'язано з нестраховим характером механізму соціального захисту від професійних ризиків, а також із відсутністю організаційного зв'язку між системами охорони праці й соціального страхування. Враховуючи, що стан охорони праці позначається практично на всіх показниках якості життя суспільства, таких як тривалість життя людей, стан їх здоров'я, збереження національного багатства, потрібно формувати нові, більш ефективні форми та методи профілактичної роботи в сфері охорони праці.

Охорона праці є однією з галузь держави, де навіть найвищі досягнення не можуть бути достатніми для повного забезпечення повної безпеки і відчуття захищеності працівників від можливих професійних захворювань, виробничого травматизму чи зменшення факторів шкідливого впливу.

Перелік використаної літератури:

1. Гришук М. В. Основи охорони праці: Підручник. – К.: Кондор, 2005. – 238 с.

ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ ПРИ РОБОТІ З ЕЛЕКТРИКОЮ

Пльонкіна Анастасія Андріївна
м. Полтава

Анотація. У статті висвітлюються запобіжні заходи при роботі в електроприладах. Повідомляються основні причини ураження струмом, основні правила техніки безпеки для зниження ризику нещасних випадків при роботі в електроустановках.

Ключові слова: струм, електричний струм, ураження струмом, техніка безпеки, вплив струму, запобіжні заходи.

Електрика міцно увійшло в життя сучасної людини. Зараз важко собі уявити, як без нього обходилися люди ще якихось 200 років тому. В даний час ураження електричним струмом зі смертельним результатом становлять до 3% від загального числа нещасних випадків. Широке використання електричної енергії в усіх галузях промисловості і побуту обумовлює значну небезпеку ураження людини електричним струмом. Аналіз показує що кількість електротравм в промисловості становить 0,5-1%, проте, дуже високий відсоток летального результату – 15-20%, причому, до 80-85% електротравм зі смертельними наслідками відбувається в мережах з напругою до 1 000 В.

Головне правило техніки безпеки при роботі з електрикою - проводити будь-які роботи в електромережі (навіть найпростішу операцію з заміни перегорілої лампи) потрібно тільки за умов повного її знеструмлення.

Користуючись електроприладами, потрібно дотримуватись запобіжних заходів:

1. Перед вмиканням електроприладу необхідно візуально перевірити електрошнур на наявність механічних пошкоджень.
2. Електроприлад повинен бути надійно заземлений згідно з правилами установки приладу.
3. Забороняється працювати з електроприладом вологими руками.
4. Не можна залишати електроприлад без нагляду на довгий час, після закінчення роботи перевірити, чи все вимкнено.
5. При виявленні або виникненні несправності в електроприладі негайно викликати електрика, що обслуговує прилад.

Основними причинами електротравм є:

- випадковий дотик до струмоведучих частин, що знаходяться під напругою;
- поява напруги на металевих частинах електрообладнання, які за нормальної експлуатації не знаходяться під напругою (внаслідок порушення ізоляції, порушення правил заземлення, падіння на них дроту, що знаходиться під напругою);
- виникнення крокової напруги на ділянці землі, де знаходиться людина;
- людський фактор: неузгоджені і помилкові дії персоналу; допуск до робіт з електрикою без перевірки відсутності напруги на установці, де працюють люди;
- залишення електроустановки під напругою без нагляду і т.п.

Основні правила техніки безпеки для зниження ризику нещасних випадків при роботі в електроустановках:

- виключити можливість випадкового дотику до струмоведучих частин, що знаходяться під напругою;
- забезпечити електроустановки надійною ізоляцією;
- обов'язково створювати захисне заземлення, занулення, автоматичне відключення;
- працювати з електрикою тільки із застосуванням спеціальних захисних засобів.

Електричний струм здійснює на людину біологічний, тепловий та хімічний вплив.

Біологічний – проявляється в порушенні в організмі біологічних процесів, що супроводжується роздратуванням (руйнуванням) нервових та інших тканин і опіками,